

İL UMUMİ HIFZISSIHHHA MECLİS KARARI

KARAR NO : 40

KARAR TARİHİ : 12.05.2020

Kahramanmaraş İl Umumi Hıfzıssıhha Meclisi 12 Mayıs 2020 günü saat 13:00'da Vali Vahdettin ÖZKAN Başkanlığında Valilik Toplantı Salonunda toplanarak aşağıdaki kararları almıştır.

Koronavirüs (Covid-19) salgınında gelinen noktada kaydedilen olumlu gelişmeler neticesinde, sosyal hayatın yeniden normalleşmesi için geçiş döneminde, ilimizde salgınının toplum sağlığı açısından oluşturduğu riski yönetebilmek ve kamu sağlığına olumsuz etkilerini asgari seviyeye düşürmek amacı ile alınan tedbirlere ek olarak ilave tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda;

1. 11 Mayıs 2020 tarihinden itibaren tekrar faaliyete başlayan Alışveriş Merkezlerinin, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuatça belirlenen kurallara ilave olarak; yeni tip koronavirüs salgınının etkileri gözetilerek aşağıda belirlenen Alışveriş Merkezlerinde alınması gereken önlemler ile uyulması gereken usul ve esaslara göre faaliyetlerini sürdürmelerine,

1.1. Genel Esaslar

- 1.1.1. AVM'ler **10.00-22.00** saatleri arasında faaliyet yürütebilecektir.
- 1.1.2. AVM'lerde bulunan/bulunacak çalışan, yönetici ve müşterilerin tıbbi maske/bez maske kullanması zorunlu olup maske kullanımı hususuna riayet etmeyen kişilerin AVM'lere alınmasına müsaade edilmeyecektir. (Bu kapsamda, özellikle AVM çalışanlarının maskeleri nemlendikçe/kirlendikçe yenileri ile değiştirilecektir.)
- 1.1.3. AVM'lerin giriş/çıkışlarında görev yapan güvenlik görevlilerinin (fiili olarak görev yaptıkları süre boyunca) maskeyle birlikte gözlük ya da yüz koruyucu/siperlik kullanmaları zorunlu olacaktır.
- 1.1.4. AVM'lere girişte herkesin (çalışanlar dahil) ateş ölçümü yapılacak ve ateşinin 38°C'dan yüksek olduğu tespit edilen kişi/kişiler içeri alınmayarak ilgili sağlık kuruluşlarına yönlendirilecektir.
- 1.1.5. AVM'ye gelen müşterilerin mümkün olan en kısa süre içinde (içeride en fazla 3 saat kalınabilecektir.) alışveriş yapıp bahse konu alanlardan ayrılması esas olacaktır. Bu kapsamda, müşterilere sosyal mesafe kuralına riayet etmeleri, uzun süre AVM içinde kalmamaları yönünde afiş, sinevizyon, anons vb. yöntemlerle gerekli uyarılar yapılacaktır.
- 1.1.6. AVM'lerin oturma, bekleme, dinlenme amaçlı kullanılan ortak alanlarının yanı sıra restoran/lokanta ile yeme-içme alanlarında bulunan tüm sandalye, koltuk ve masalar kaldırılacaktır.
- 1.1.7. İçişleri Bakanlığının 21.03.2020 tarihli ve 5760 sayılı Genelgesinde belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak AVM içerisinde bulunan lokanta ve restoranlar al götür ve\veya paket servis şeklinde hizmet verebilecektir. AVM'lerin toplu olarak faaliyet yürüttükleri yeme-içme katı vb. alanlarda sipariş vermek/siparişini almak üzere bekleyen müşteriler için bir metre aralıklarla **sosyal mesafe uyarı işaretleri** çizilecektir.

- 1.1.8. Danışma, iş yeri girişi, ödeme noktası vb. yerlerde sosyal mesafe kuralının göz ardı edilme ihtimaline karşı adı geçen alanlara bir metre aralıklarla sosyal mesafe uyarı işaretleri çizilecektir.
- 1.1.9. İçişleri Bakanlığının 16.03.2020 tarih ve 5361 sayılı Genelgesi kapsamında oyun alanı/merkezi, internet kafe, ganyan bayi, kafe, sinema, spor merkezi, hamam, sauna vb. işletmeler ve iş yerlerine yönelik kısıtlama tedbirlerinin uygulanmasına devam edildiğinden AVM'lerde bulunan anılan nitelikteki iş yerlerinin/işletmelerin faaliyetlerine izin verilmeyecektir.
- 1.1.10. Koronavirüs pandemisi süresince AVM'lerde konser, gösteri vb. toplu etkinliklerin yapılmasına müsaade edilmeyecektir.
- 1.1.11. AVM'lerin içinde bulunan berber, kuaför ve güzellik salonları, 07.05.2020 tarih ve 36 sayılı Umumi Hıfzısıhha Meclisi Kararında yer alan kurallara riayet etmek şartı ile faaliyetlerini yürütebilecektir.
- 1.1.12. AVM'lerin içinde bulunan asansörler yalnızca **özel gereksinimi olan bireylerimiz** tarafından kullanılabilir. Bu kapsamda, asansör içerisinde sosyal mesafeyi korumak adına kişi/kişilerin durması gereken alanlar aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleriyle belirlenecektir.
- 1.1.13. AVM ziyaretçilerinin yönlerini bulma ve buldukları lokasyondan bina içerisindeki bir başka yere (mağaza, otopark, bebek bakım odası, danışma, asansör vb.) nasıl gidecekleri konusunda rehber görevi üstlenen **dokunmatik dijital yönlendirme sistemleri** kapalı tutulacaktır.
- 1.1.14. AVM'lerde, oto yıkama hizmeti ile vale hizmeti geçici bir süreliğine verilmeyecek, mescitler ise Sağlık Bakanlığınca belirlenecek takvime kadar kullanılmayacaktır.
- 1.2. **AVM ve AVM İçindeki İş Yerlerinde Bulunabilecek Müşteri Sayısı**

Sosyal mesafe kuralını korumak, salgının yayılmasını önlemek için AVM'lere /AVM içinde bulunan iş yerlerine müşteri kabulü aşağıda yer verilen şekilde olacaktır:

 - 1.2.1. AVM'lerin toplam inşaat alanından otopark, depo, tesisat katı/odası, yönetici/odası, idari bürolar, çalışan yemekhaneleri, yangın merdiveni vb. müşteri kabul edilmeyen alanlar çıkarıldıktan sonra aktif müşteri/ziyaretçi kabul edilebilecek alanlarına aynı anda 10 m² ye bir kişi olacak şekilde müşteri kabul edilebilecektir. (Örneğin; 1.000 m²'lik toplam aktif müşteri kabul edilebilecek alanı bulunan bir AVM'de aynı anda en fazla 100 müşteri bulunabilecektir.)
 - 1.2.2. AVM'de faaliyet yürüten her bir iş yeri toplam satış alanına (depo ve yönetici odası hariç, kalan deneme kabinleri dahil), müşteri ve çalışanlar dahil 8 m²'ye 1 kişi düşecek şekilde müşteri kabul edebilecektir. (Örneğin; 32 m²'lik bir iş yerinde toplam 4 kişi bulunabilecektir.)
 - 1.2.3. Belediye imar müdürlükleri tarafından AVM'lerin onaylı mimari projeleri esas alınarak; AVM'nin aktif kullanım alanında aynı anda bulunabilecek müşteri sayısı ile her bir iş yeri için aynı anda bulunabilecek kişi sayısı bu kararımızın 1.2. bölümü 1.2.1 ve 1.2.2'nci maddelerine göre ayrı ayrı belirlenerek resmi yazı ile AVM yönetimine tebliğ edilecek ve her türlü iletişim kanalı ile müşterilere duyurulacaktır.
 - 1.2.4. AVM yönetiminde, AVM'ye aynı anda kabul edilebilecek toplam müşteri sayısı, herkes tarafından görülebilecek bir şekilde (AVM girişlerine pankart şeklinde) asılacak ve AVM'lerin internet sayfalarında bu bilgiye yer verilecektir.

- 1.2.5. AVM içindeki iş yerlerinin girişine de o iş yeri için aynı anda kabul edilebilecek müşteri sayısını gösteren pankart, afiş veya tabela asılacak/konulacaktır.
- 1.2.6. AVM yönetimince, aynı anda içeride bulunabilecek müşteri sayısı esas alınarak, AVM'ye giriş-çıkışı yönetecek bir sistem kurulacak, içerideki müşteri sayısı maksimum sayıya ulaştığında içeriye kesinlikle müşteri/ziyaretçi kabul edilmeyecektir. Ayrıca giriş kapılarında oluşabilecek olası yoğunluğu önleyebilmek adına sosyal mesafeyi belirten ve en az bir metre aralıklarla herkes tarafından görülebilecek bir şekilde zemin işaretlemesi yapılması sağlanacaktır.
- 1.2.7. AVM'ye giriş-çıkışlarda müşterilerin karşılıklı temasını engellemek için tedbir alınacak, müşterilerin mümkün olduğunca tek yönden giriş, tek yönden çıkış yapması sağlanacak, bu amaçla yer işaretlemeleri ile yönlendirme yapılacaktır.

1.3. Temizlik/Hijyen Kuralları

- 1.3.1. Kişisel hijyen/temizlik kurallarını sağlamak üzere AVM içerisinde ve iş yerlerinin girişinde el antiseptiği bulundurulacaktır.
- 1.3.2. Toksik etkileri nedeniyle dünyadaki sağlık otoritelerinin (Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi, Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezleri) kullanımını önermediği dezenfektan püskürtme sistemlerinin (dezenfektan tüneli vb. uygulamalar) AVM'lerde kullanımına izin verilmeyecektir.
- 1.3.3. AVM girişinde bulunan döner kapılar ile içeride bulunan yürüyen merdivenlerin bantları, kapı kolları, tırabzan ve asansör düğmeleri gibi sık dokunulan yüzeyler üç saatte bir temizlenecek ve gerekli dezenfeksiyon işleminin yapılması sağlanacaktır.
- 1.3.4. AVM'de bulunan ortak alanlar başta olmak üzere iş yerlerinin zeminleri günlük olarak su ve deterjanla temizlenecek, sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri vb.) temizliğine ayrıca dikkat edilecektir. Bu kapsamda, dezenfeksiyon işlemini sağlamak üzere gerekli dezenfektan maddelerinin kullanımı sağlanacaktır.
- 1.3.5. AVM'lerde bulunan lavabo ve tuvaletlerin temizliğinde; muhakkak dezenfektan kullanılacak ve tuvaletlere usulüne uygun el yıkama ve maske kullanımına ilişkin afişler asılacaktır.
- 1.3.6. AVM tuvaletlerinde bulunan el kurutma makinelerinin kullanımı yasaklanacak bunların yerini tek kullanımlık kağıt havlu alacaktır.
- 1.3.7. Tuvaletlerde sıvı sabun kullanılacak ve teması mümkün olduğunca azaltabilmek adına muslukların, sıvı sabun ünitelerinin mümkünse fotoselli olması sağlanacaktır.
- 1.3.8. Tuvaletlerin ana giriş/çıkış kapılarının elle temas etmeden açılabilmesi için gereken sistem en kısa zamanda kurulacaktır.
- 1.3.9. İşyerlerinde bulunan bilgisayar klavyeleri, telefon ve diğer cihaz yüzeyleri dezenfektan maddelerle silinerek gerekli dezenfeksiyon sağlanacaktır.
- 1.3.10. İş yerlerinde müşterilerin temas ettiği/edeceği çalışma tezgâhı ve ödeme terminali (post cihazı vb.) her müşteriden sonra mutlaka temizlenecek/dezenfekte edilecektir.
- 1.3.11. AVM'lerin ortak kullanıma sunduğu, hasta ve özel gereksinimi olan bireylerimiz tarafından kullanılan tekerlekli sandalye vb. araçlar bireysel kullanım sonrası mutlaka usulünce temizlenecek/dezenfekte edilecektir.

- 1.3.12. AVM içinde bulunan çok sayıda müşteri tarafından kullanılan ATM noktası/alanlarına muhakkak el dezenfektanı konulacak, müşterilerin ATM'lere temas etmeden el dezenfektanı kullanmaları konusunda ATM noktalarına/alanlarına uyarıcı afişler asılacaktır. Ayrıca ATM'lerin yoğun temas edilen yüzeyleri her saat başı temizlenecek/dezenfekte edilecektir

1.4. AVM'lerde Ortam Havalandırmasına İlişkin Kurallar

- 1.4.1. AVM'lerin havalandırma sistemlerinde kesinlikle iç ortam havası kullanılmayacak, havalandırma işlemi %100 dış ortam havası ile sağlanacaktır.
- 1.4.2. AVM'lerin giriş kapılarında bulunan hava perdeleri kesinlikle çalıştırılmayacaktır.
- 1.4.3. Merkezi havalandırma sistemleri dışında klima sistemleri kullanılmayacaktır.
- 1.4.4. Havalandırma işlemi bina kullanımında değilken (gece) dahi sürdürülecektir.
- 1.4.5. Havalandırma sisteminin filtrelerinin kontrolleri ve değişimleri düzenli olarak yapılacak, filtre değişimi aerosol oluşturacak işlem kabul edildiğinden bu işlem sırasında AVM personeli N95/FFP2 maske, eldiven ve yüz siperliği kullanacak, çıkarılan filtre çift kat poşetlenmek suretiyle atılacaktır. Ayrıca klima santrallerinin normal temizlik periyotlarının kısaltılması da bu noktada önem taşımaktadır.
- 1.4.6. Kirli hava çıkışının yapıldığı noktalarda insan geçişi engellenecektir.

1.5. AVM'deki İş Yerlerinin Çalışma Kuralları

- 1.5.1. İş yeri girişinde ve kasalarda (ödeme noktalarında) el antiseptiği bulundurulacak ve doluluk durumu belirli aralıklarla kontrol edilecektir.
- 1.5.2. Bu Kararımızın 1.2 bölümü 1.2.2'nci maddesi gereğince; iş yerinde belirlenen sayıda müşteri olması halinde yeni müşteri girişini engellemek üzere giriş kapısının her iki tarafından tutturularak asılabilecek nitelikte basit kırmızı renkli bir kordon/şerit, plastik duba vb. materyallerin iş yerlerinde bulundurulması sağlanacak ya da iş yerlerinde bu amaca hizmet edebilecek alternatif bir sistem kurulacaktır.
- 1.5.3. İş yeri dışında bekleyecek müşterilerin, sosyal mesafe kuralını koruması adına aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde zemin işaretlemesinin yapılması sağlanacaktır.
- 1.5.4. AVM içinde bulunan iş yerleri kendi sektörleri ile ilgili yayımlanan/yayımlanacak kurallara da ayrıca uyacaktır.
- 1.5.5. Müşterilere deneme kabini içinde maskelerini çıkarmamaları gerektiği özellikle hatırlatılacaktır.
- 1.5.6. Deneme kabinlerinin kullanılmaması esas olup ihtiyaç halinde her müşteri en fazla 10 dakika deneme kabinini kullanabilecek ve müşteri çıktıktan sonra kabin havalandırılacak, sık kullanılan yüzeyler uygun şekilde temizlenecektir.
- 1.5.7. Gerekli havalandırmanın sağlanması için ikiden fazla deneme kabini olan iş yerlerinde deneme kabinleri bir dolu bir boş kabin kullanımını sağlayacak şekilde ve dönüşümlü olarak kullanılacaktır.(Örneğin; ilk seferde 1,3,5; ikinci seferde 2,4,6 numaralı kabinlerin kullanılması gibi.)
- 1.5.8. *Denenen Ürünlere Ultraviyole Işını Uygulanması* işleminin; Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi ile Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezlerince insan sağlığına zararlı etkileri olması nedeniyle önerilmemesi göz önünde bulundurulacak ve iş yerlerinde **adı geçen işlem kesinlikle uygulanmayacaktır.**
- 1.5.9. Aynı ürünün farklı kişilere temas etmesine mahal veren deneme amaçlı ürün tanıtımları (özellikle makyaj malzemeleri vb.) yapılmayacak, deneme amaçlı

ürünlerin doğrudan müşteriler tarafından kullanılmasına izin verilmeyecek bu ürünlerin yalnızca çalışanlar vasıtası ile kullanılması/denenmesi (deneme/tester parfüm vb.) sağlanacaktır.

- 1.5.10. Kasa önünde sıra beklerken durulması gereken yerlere, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretlemesi yapılacaktır.
- 1.5.11. Ödemelerde müşteriye kartla temassız ödeme yapabileceği hatırlatılarak mümkün olduğunca nakit ödemedi kaçınılması sağlanacaktır.

1.6. Çalışanlara Yönelik Önlemler

AVM yönetimi tarafından 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuat gereği alınması gereken tedbirlere ilave olarak;

- 1.6.1. AVM yönetimlerince, COVID-19 virüsünün bulaşma şekli, hızı, kronik rahatsızlığı olanlarda hastalığın etkileri gibi Koronavirüs salgınının tüm etkileri göz önüne alınarak risk altındaki çalışanların durumu, ilave kullanılacak malzeme, araç, gereç temini ve kullanım şekli ve sistematığı, Koronavirüs tedbir, denetim ve takip sorumluluğundan doğacak idari yapılanma/görevlendirme ihtiyacı vb. hususlara ilişkin; içinde işyeri hekimi, halk sağlığı uzmanının da bulunacağı bir komisyon tarafından iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk tehdit değerlendirmesi yapılacak veya yaptırılacaktır.
- 1.6.2. Çalışan personelin ihtiyaç duyduğu koruyucu malzeme/ekipmanlar işyerleri tarafından sağlanacaktır.
- 1.6.3. COVID-19 tanısı alan ya da COVID-19 temaslı olması nedeniyle takibe giren personelin en az 14 gün çalıştırılmaması esasına riayet edilecektir.
- 1.6.4. Çalışan personel içerisinde; ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı vb. hastalık semptomları olanlar ivedilikle ilgili sağlık birimine yönlendirilecektir.
- 1.6.5. AVM yönetimlerince, çalışan personelin tamamına COVID-19 virüsünün bulaşma şekli, etkileri, alınması gereken tedbirler, el hijyeni, uygun nitelikte tıbbi maske takılması, maskenin nemlenmesi ya da kirlenmesi halinde değiştirilmesi, yeni maskenin takılması esnasında ise el temizliğine dikkat edilmesi konuları başta olmak üzere gerekli eğitimler verilecek/verdirilecektir.
- 1.6.6. Personelin dinlenme alanlarında da sosyal mesafenin korunması ve maske takılması kuralına riayet etmesi sağlanacaktır.
- 1.6.7. AVM ve iş yerlerinde görev yapan personelin yemekleri kumanya şeklinde dağıtılacak, kumanya sunumları tek kullanımlık malzemelerle (tabak, çatal, kaşık, bardak vb.) yapılacaktır.

1.7. Denetim ve Eğitim Kuralları

- 1.7.1. AVM yönetimlerince, Koronavirüs salgınına karşı alınan tedbirlerine uyulup uyulmadığı takip edilecek, denetlenecek ve tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesi sağlanacaktır. Bu amaçla her AVM için **Koronavirüs Tedbirleri Sorumlusu/Sorumluları** belirlenecektir.
- 1.7.2. Koronavirüs sorumluları her saat başı iş yerlerinde alınması gereken tedbirler başta olmak üzere alınan/alınacak tedbirleri denetleyecek, aksaklıkları giderecek ve varsa alınması gereken ilave tedbirler konusunda AVM yönetimini bilgilendireceklerdir.
- 1.7.3. Koronavirüs sorumlusu/sorumluları tarafından alınan tedbirler (alınan hijyen ve temizlik tedbirlerinin kontrolü başta olmak üzere her tedbir alanına ilişkin günlük denetim çizelgeleri ile) gerektiğinde ibraz edilmek üzere günlük çizelgeler ile kayıt altına alınacaktır. AVM'de görevli güvenlik, sağlık ve temizlik personeline değişen/yeni iş tanımları, Koronavirüs kapsamında

alınan tedbirler ve yapılması gerekenler hakkında teorik/pratik eğitimler verilecektir.

- 1.7.4. AVM bulunan ilçelerde kaymakamlıklarca, içinde halk sağlığı uzmanı ve makine mühendisinin bulunacağı beş kişilik bir komisyon oluşturulacak ve bu komisyon tarafından AVM'lerin, Koronavirüs ile mücadele kapsamında belirlenen kurallara riayet edip/etmediklerinin denetlenmesi (haftada en az bir kez olmak üzere) sağlanacaktır.
2. Alınan kararların Valilik, Büyükşehir Belediyesi, Kaymakamlıklar, İlçe Belediyeleri ve İl Sağlık Müdürlüğünün internet sayfalarında ilan edilmesine ve sosyal medya hesaplarından paylaşılmasına,
3. Alınan kararların İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından yerel basında duyurulmasına, İlan tutanaklarının dosyasında muhafaza edilmesine,
4. Alınan kararların ilçelerde kaymakamlar koordinesinde kolluk güçlerince, sağlık ve zabıta teşkilatınca yürütülmesine,
5. Alınan idari tedbirlere uymayanlara 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 282. maddesi gereği idari işlemin kaymakamlar tarafından tesis edilmesine,

Oybirliği ile karar verilmiştir.

Vahdettin ÖZKAN
Vali

Hayrettin GÜNGÖR
Büyükşehir Belediye
Başkanı

Uzm.Dr. Ali Nuri ÖKSÜZ
İl Sağlık Müdürü

Mustafa BOZKURT
Tarım ve Orman İl Müdür V.

Osman ARISAL
Çevre ve Şehircilik İl
Müdürü

Cemal YILMAZ
Milli Eğitim Müdürü

Dr. Yağmur DİRİ
Garnizon Tabibi

Uzm.Dr. Vehbi ŞİRİKÇİ
Necip Fazıl Şehir Hastanesi
Başhekim

Uzm.Dr. A.Hakan BAYAZIT
Serbest Tabip

Ecz. Fatma Nilgin KARSLIĞİL
Serbest Eczacı

Doç.Dr. Selma ATEŞ
KSÜ Enfeksiyon Hastalıkları
Uzman